

О.В. Зибарева

Інтегральна оцінка девіантної соціалізації економіки регіону

Проаналізовано методика оцінки рівня девіантної соціалізації економіки регіону. Визначено сумарний індекс і проведений картографічний аналіз девіантної соціалізації регіонів України. Представлені результати соціологічного опитування в регіонах України з проблем девіантної соціалізації.

Ключові слова: регіон, соціалізація, девіантна соціалізація, індекс девіантної соціалізації

Постановка проблеми. Різноманітні аспекти та прояви соціалізації економіки, як правило, розглядають на загальнодержавному рівні. Зокрема, вважається, що проблеми недотримання законодавства, корупції, зловживання службовим становищем та інші девіантні прояви є характерними для держави загалом і не мають суттєвих регіональних відмінностей. Однак із таким підходом погодитися не можна. Як показали результати чисельних досліджень, регіональні відмінності в Україні характерні для більшості соціально-економічних показників. Відповідно, регіональні суспільні системи функціонують у різних умовах, що не може не відбитися на специфіці формування регіонального середовища соціалізації економіки. Отже, у процесі складної взаємодії загальнодержавних, глобальних і, насамперед, регіональних факторів у кожній регіональній суспільній системі формується своя специфіка соціалізації економіки, у тому числі така її риса як девіантність. Більше того, окремі регіональні суспільні системи можуть суттєво впливати на соціалізацію економіки в державі загалом і в її регіонах та навіть мати глобальне значення. Тому важливим є проведення інтегральної оцінки рівня девіантної соціалізації економіки регіону, що дозволить отримати комплексну картину її масштабів в конкретному регіоні та слугуватиме підґрунтям для розробки заходів превентивного та коригуючого характеру регуляторної діяльності в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасній фаховій літературі пропонується велике розмаїття показників для оцінки рівня регіонального розвитку. Зокрема, процесам соціалізації в регіональному контексті з метою визначення її потенціалу в конкретному регіоні надано оцінку в науковій роботі Н.М. Деєвої [1]. Визначенню соціально-економічних

© *О.В. Зибарева*, 2013.

показників регіонів, що виступають дестимуляторами їх розвитку та відображають наявність певних проблем регіонального поступу, присвячено публікації М.М. Жиленкової [2]. Вивченню соціальних аспектів розвитку регіону в контексті людського розвитку присвячено праці Е.М. Лібанової, Н.С.Власенко, О.С. Власюк [3]. Регіональним чинникам розповсюдження асоціальних явищ розвитку суспільства в демографічному вимірі надає оцінку Н.М. Левчук [4]. Проте у зв'язку із новизною і багатоаспектністю дослідження регіональних аспектів девіантної соціалізації економіки у фаховій літературі розробка методики її інтегральної оцінки перебуває на стадії свого становлення.

Мета статті. Метою статті є оцінка рівня девіантної соціалізації економіки регіонів України на основі сумарного індексу девіантної соціалізації.

Виклад основного матеріалу. З метою нормалізації даних та розрахунку інтегральних показників процесів девіантної соціалізації в конкретному регіоні, на нашу думку, доцільним є використання індексного методу, що вживається, зокрема, Організацією Об'єднаних Націй для розрахунку індексу людського розвитку. Зокрема, для розрахунку окремих індексів девіантної соціалізації економіки ми застосували формулу:

$$I_n = \frac{x_n - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}}, \quad (1)$$

де I_n – часткові індекси;

x – відповідні показники девіантної соціалізації. Значення індексів змінюються від 0 (мінімальне значення показника) до 1 (максимальне значення).

У ролі інтегрального показника ми пропонуємо використовувати сумарний індекс, що може бути розрахований за формулою:

$$I = \sum I_n, \quad (2)$$

тобто як сума окремих індексів показників девіантної соціалізації регіональних суспільних систем.

Отримати додаткову інформацію, особливо про соціально-культурні аспекти девіантної соціалізації економіки, яка не фіксується методами офіційної статистики, можливо із застосуванням соціологічних методів.

З метою виявлення диференціації девіантної соціалізації економіки у регіональному відношенні, а також для обґрунтування шляхів вирішення

наявних проблем у подальших дослідженнях, нами було проаналізовано низку показників, які характеризують різні аспекти девіантної соціалізації економіки регіону (табл. 1). Частина показників отримана із баз даних Державної служби статистики України [5], інші – дані Міністерства внутрішніх справ України щодо економічної злочинності у регіонах [6]. Перелік показників, що брався для аналізу не є вичерпним, оскільки не описує усі складові девіантної соціалізації проаналізовані нами у попередніх роботах [7-9].

Однак, виходячи з об'єктивної ситуації, зумовленої складністю отримання даних, які б докладно відображали особливості сучасного етапу девіантної соціалізації економіки регіональних суспільних систем, окремі аспекти девіантної соціалізації економіки, що не відображені у наявній базі даних офіційної статистики, були нами виявлені і проаналізовані у контексті проведення соціологічного дослідження методом анкетування. Для участі у дослідженні було вибрано однакову кількість осіб з 8 областей України: Чернівецької, Хмельницької, Івано-Франківської, Закарпатської, Житомирської та Тернопільської.

Анкета складалася із 33 питань, які прямо чи опосередковано торкалися різноманітних аспектів прояву явищ девіантної соціалізації з якими стикаються у повсякденному житті пересічні громадяни нашої держави. Загалом у дослідженні брало участь 800 осіб. Респонденти були відібрані із різних вікових, освітніх, соціальних та інших категорій.

Таким чином, на наш погляд, об'єднавши результати соціологічних досліджень із статистичним аналізом наявних даних можливо отримати достатньо об'єктивну картину перебігу процесів девіантної соціалізації економіки в Україні на регіональному рівні.

Варто зауважити, що відібрані нами статистичні показники не зважувалася відповідно до вагомості того чи іншого описуваного ними явища, оскільки таке зважування було здійснено за самою сукупністю показників економічної злочинності, які становлять більшість із загальної структури показників. Таким чином, можна у рамках статистичного аналізу інтерпретувати провідне, на наш погляд, значення економічної злочинності у формуванні девіантної соціалізації економіки в Україні.

Використовуючи метод індексів, нами було обчислено індекси для кожного з показників у розрізі усіх регіонів України, за винятком міста Севастополя, дані про яке були виключені до відповідних показників Автономної Республіки Крим (табл. 2).

Таблиця 1

Показники девіантної соціалізації економіки регіонів України

	Безробіття населення, % до економічно активного населення у віці 15-70 років, 2011	Кількість ВІЛ-інфікованих, на 10 тис. осіб населення, 2011	Захворюваність на активний туберкульоз, на 100 тисяч осіб населення, 2011	Кількість потерпілих від травматизму пов'язаного з виробництвом, на 1000 працюючих, 2011	Утворення відходів I-III класів небезпечки, т на км кв., 2011	Сума зарплатності по заробітній платі, в середньому на одного штатного працівника, тис. грн, 2012	Кількість розлучень, у розрахунок на 10 шлюбів	Злочини щодо невиплати заробітної плати, стипендій, пенсій чи інших установлених законом виплат, на 100 тис. осіб, 2011	Злочини щодо привласнення, розрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері господарської діяльності, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері службової діяльності, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів та їх аналогів, на 10 тис. осіб, 2011
АР Крим	9,1	5,5	76,3	0,6	10,5	6,7	1,9	2,5	1,4	2,1	4,9	17,5
Вінницька	9,7	2,3	54,9	0,9	0,0	5,5	1,5	1,5	1,5	2,0	2,1	10,0
Волинська	8,3	2,7	51,9	1,1	0,0	3	1,0	1,5	1,9	2,3	2,5	5,2
Дніпропетровська	6,8	10,4	95,6	0,9	4,8	1,8	2,2	2,5	1,8	2,0	4,8	14,5
Донецька	8,2	9,1	73,3	3,5	5,0	2,9	2,0	1,8	1,2	2,3	2,8	10,6
Житомирська	10	3,6	72,1	0,8	0,1	3,9	1,6	2,4	1,0	3,4	3,4	7,7
Закарпатська	9,6	0,5	57,1	0,3	0,8	3,9	0,9	1,9	1,4	1,0	3,5	3,4
Запорізька	7,2	2,9	66	0,9	1,1	2,6	2,1	1,9	1,8	3,1	3,1	18,9
Івано-Франківська	8,7	1,0	65,7	0,5	0,3	5,6	1,2	1,7	0,8	1,9	2,8	4,2
Кіївська	6,7	4,8	56,3	0,7	0,1	4,9	1,6	2,4	1,8	1,1	3,0	10,7
Кіровоградська	8,6	3,6	79,5	0,8	0,3	4,2	1,9	2,6	0,9	1,1	2,6	8,8
Луганська	6,6	3,2	80,3	3,1	1,0	3,5	2,0	3,5	4,0	3,3	5,9	20,6
Львівська	7,7	1,9	64,6	0,6	0,1	5,2	1,1	1,3	1,2	2,1	3,3	5,5
Миколаївська	8,1	9,6	89,5	0,5	6,4	5,6	2,1	4,3	2,9	1,9	4,2	12,4

Продовження табл. 1

	Безробіття населення, % до економічно активного населення у віці 15-70 років, 2011	Кількість ВЛІ-інфікованих, на 10 тис. осіб населення, 2011	Захворюваність на активний туберкульоз, на 100 тисяч осіб населення, 2011	Кількість потерпілих від травматизму пов'язаного з виробництвом, на 1000 працюючих, 2011	Утворення відходів I-III класів небезпечки, т на км кв, 2011	Сума заборгованості по зарплаті платі, в середньому на одного штатного працівника, тис. грн, 2012	Кількість розлучень, у розрахунку на 10 шлюбів	Злочини щодо несплачених зарплаті, пенсії, інші установлених законом виплат, на 100 тис. осіб, 2011	Злочини щодо привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері господарської діяльності, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері службової діяльності, на 10 тис. осіб, 2011	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів та їх аналогів, на 10 тис. осіб, 2011
Одеська	6	8,7	87,8	0,4	0,4	2,4	1,9	2,2	3,1	1,9	4,9	9,7
Полтавська	9,2	3,1	55,4	0,7	5,2	2,7	1,7	2,1	1,2	2,2	2,6	10,8
Рівненська	10,4	2,1	62,5	0,7	0,2	4,6	1,0	1,7	1,5	2,0	2,5	5,4
Сумська	9,1	1,8	57,4	0,7	7,1	6,5	2,0	0,8	0,9	1,3	2,5	7,5
Тернопільська	10,4	1,4	54,2	0,4	0,8	7,1	1,1	1,1	2,4	1,3	4,5	6,1
Харківська	7	2,1	54,6	0,6	4,7	3,9	2,0	1,7	1,6	1,5	1,9	11,1
Херсонська	9	6,6	98,7	0,7	3,8	3,1	1,9	1,4	1,9	3,5	3,3	16,0
Хмельницька	8,8	2,1	52,6	0,7	0,1	2,9	1,6	1,4	1,2	1,8	2,6	5,4
Черкаська	9,2	3,9	57,4	0,6	0,3	3,2	1,7	2,0	1,8	1,5	2,5	14,2
Чернівецька	8,2	1,2	48,8	0,4	0,0	1,9	1,4	0,6	1,9	6,1	2,5	11,0
Чернігівська	10,4	4,4	66,6	0,7	0,0	2,3	1,7	2,4	1,1	2,9	4,4	5,2
місто Київ	5,6	4,5	38,8	0,5	13,3	8,8	1,8	3,5	1,5	1,9	3,1	16,2

* Складено за даними Державної служби статистики України [5] та Міністерства внутрішніх справ України [6]

Таблиця 2

Індекси показників девіантної соціалізації економіки регіонів*

Регіони	Безробіття населення, 2011	Кількість ВЛ-інфікованих, 2011	Захворюваність на активний туберку-льоз, 2011	Кількість потерпілих від травматизму пов'язано з виробництвом, 2011	Утворення відходів I-III класів небезпек, 2011	Сума забор-товності по зарплаті, 2012	Кількість розлучень, у розрахунку на 10 шлюбів, 2011	Злочини щодо невиплати заробітної плати, стипендій, пенсії чи інших установ-пенних законом виплат, 2011	Злочини щодо привласнення, розпрати майна або заволодіння ним шляхом зловжи-вання службовим становищем, 2011	Злочини у сфері господарської діяльності, 2011	Злочини у сфері службової діяльності, 2011	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів та їх аналогів, 2011	Сумарний індекс
АР Крим	0,10	0,50	0,63	0,09	0,78	0,70	0,82	0,51	0,21	0,21	0,74	0,82	6,12
Вінницька	0,85	0,18	0,27	0,19	0,00	0,53	0,47	0,24	0,23	0,19	0,04	0,38	3,58
Волинська	0,56	0,22	0,22	0,25	0,00	0,17	0,13	0,26	0,35	0,26	0,15	0,10	2,67
Дніпропетровська	0,25	1,00	0,95	0,19	0,36	0,00	1,00	0,52	0,33	0,19	0,72	0,64	6,14
Донецька	0,54	0,87	0,58	1,00	0,37	0,16	0,90	0,34	0,13	0,25	0,21	0,42	5,77
Житомирська	0,92	0,31	0,56	0,16	0,01	0,30	0,57	0,48	0,06	0,46	0,36	0,25	4,43
Закарпатська	0,83	0,00	0,31	0,00	0,06	0,30	0,00	0,36	0,19	0,00	0,41	0,00	2,45
Запорізька	0,33	0,25	0,45	0,19	0,08	0,11	0,97	0,36	0,31	0,41	0,30	0,90	4,67
Івано-Франківська	0,65	0,05	0,45	0,06	0,02	0,54	0,22	0,30	0,00	0,16	0,21	0,04	2,71
Кілівська	0,23	0,44	0,29	0,13	0,01	0,44	0,60	0,50	0,31	0,01	0,26	0,42	3,65
Кіровоградська	0,63	0,31	0,68	0,16	0,02	0,34	0,81	0,54	0,04	0,02	0,18	0,31	4,03
Луганська	0,21	0,27	0,69	0,88	0,07	0,24	0,85	0,77	1,00	0,45	1,00	1,00	7,44
Львівська	0,44	0,15	0,43	0,09	0,00	0,49	0,19	0,19	0,14	0,22	0,35	0,12	2,80
Миколаївська	0,52	0,92	0,85	0,06	0,48	0,54	0,94	1,00	0,66	0,17	0,58	0,52	7,24

Продовження табл. 2

Регіони	Безробіття населення, 2011	Кількість ВЛ-інфікованих, 2011	Захворюваність на активний туберкульоз, 2011	Кількість потерпілих від травматизму пов'язаного з виробництвом, 2011	Утворення відходів I-III класів небезпечки, 2011	Сума забор-тованості по зарплаті, 2012	Кількість розлучень, у розрахунок на 10 шлюбів, 2011	Злочини щодо невиявляти заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших устанав-ленних законом виплат, 2011	Злочини щодо привласнення, розрати майна або заволодіння ним шляхом зловжив-вання службовим становищем, 2011	Злочини у сфері господарської діяльності, 2011	Злочини у сфері службової діяльності, 2011	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів та їх аналогів, 2011	Сумарний індекс
Одеська	0,08	0,87	0,82	0,03	0,03	0,09	0,76	0,43	0,70	0,17	0,75	0,36	5,06
Полтавська	0,75	0,27	0,28	0,13	0,39	0,13	0,66	0,41	0,12	0,23	0,16	0,43	3,95
Рівненська	1,00	0,17	0,40	0,13	0,01	0,40	0,12	0,31	0,23	0,18	0,14	0,12	3,21
Сумська	0,73	0,13	0,31	0,13	0,53	0,67	0,89	0,06	0,05	0,05	0,14	0,24	3,92
Тернопільська	1,00	0,09	0,26	0,03	0,06	0,76	0,20	0,15	0,49	0,04	0,64	0,15	3,87
Харківська	0,29	0,16	0,26	0,09	0,35	0,30	0,90	0,31	0,27	0,10	0,00	0,44	3,48
Херсонська	0,71	0,62	1,00	0,13	0,28	0,19	0,81	0,22	0,35	0,48	0,35	0,73	5,87
Хмельницька	0,67	0,16	0,23	0,13	0,00	0,16	0,53	0,23	0,12	0,16	0,18	0,11	2,68
Черкаська	0,75	0,34	0,31	0,09	0,02	0,20	0,63	0,39	0,30	0,08	0,14	0,63	3,90
Чернівецька	0,54	0,07	0,17	0,03	0,00	0,01	0,38	0,00	0,34	1,00	0,15	0,44	3,13
Чернігівська	1,00	0,40	0,46	0,13	0,00	0,07	0,63	0,49	0,10	0,36	0,61	0,10	4,35
місто Київ	0,00	0,41	0,00	0,06	1,00	1,00	0,73	0,78	0,24	0,17	0,30	0,74	5,43

* Розраховано автором за даними табл. 1.

На основі окремих індексів було розраховано сумарний індекс девіантної соціалізації економіки регіонів України. Здійснивши ранжування регіонів України за показниками сумарного індексу, було розроблено картосхему, що ілюструє регіональні відмінності обчисленого індексу.

Як бачимо, найвищі показники девіантної соціалізації економіки характерні для двох регіонів – Луганської та Миколаївської областей (рис. 1). Досить високий показник характерний також для міста Києва, що, очевидно, зумовлено загальною тенденцією поширеності девіантних проявів соціалізації серед міського населення в Україні.

Найнижчі показники девіантної соціалізації характерні для низки західних областей, крім Тернопільської, де через високі показники безробіття та заборгованості по заробітній платі сумарний індекс є дещо вищим. Аномально високі показники сумарного індексу характерні для Житомирської області, яка також і за результатами проведеного нами анкетування виявилась найбільше ураженою проявами девіантної соціалізації.

Об'єктивні підтвердження наявні також і для високих значень сумарного індексу у Миколаївській області, яка в останні роки набула

Рис. 1. Регіональні відмінності сумарного індексу девіантної соціалізації економіки

іміджу одного з найменш благополучних та депресивних регіонів України, відомого своїми резонансними злочинами та скандалами.

Для того, щоб виявити взаємозв'язки між регіональним розподілом сумарного індексу та індексами окремих показників, було обчислено коефіцієнт кореляції між відповідними рядами даних (табл. 3).

Отримані результати засвідчили, що найбільш суттєві взаємозв'язки у регіональному розподілі сумарного індексу девіантної соціалізації економіки притаманні із злочинами у сфері обігу наркотичних речовин, кількістю ВІЛ-інфікованих та кількістю розлучень. Іншими словами, саме три зазначені показники у своєму територіальному розподілі є найбільш близькими до розрахованого нами сумарного індексу, а отже і роблять найбільший вклад у його формування.

Таким чином, можна зробити висновок проте, що, незважаючи на поширену думку, власне соціальна складова є найвагомішою для формування девіантної соціалізації економіки. Отже, соціальне

Таблиця 3

Взаємозв'язки між регіональними відмінностями сумарного індексу девіантної соціалізації економіки та окремих показників *

Показник	Коефіцієнт кореляції, r
Злочини у сфері обігу наркотичних засобів та їх аналогів*	0,75
Кількість ВІЛ-інфікованих	0,74
Кількість розлучень	0,74
Злочини щодо невиконання зарплати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат	0,69
Захворюваність на активний туберкульоз	0,67
Злочини у сфері службової діяльності	0,66
Злочини щодо привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	0,57
Утворення відходів I-III класів небезпеки	0,51
Кількість потерпілих від травматизму пов'язаного з виробництвом	0,45
Злочини у сфері господарської діяльності	0,15
Сума заборгованості по зарплатній платі	0,04
Безробіття населення	-0,44

* Найбільш суттєві показники виділені.

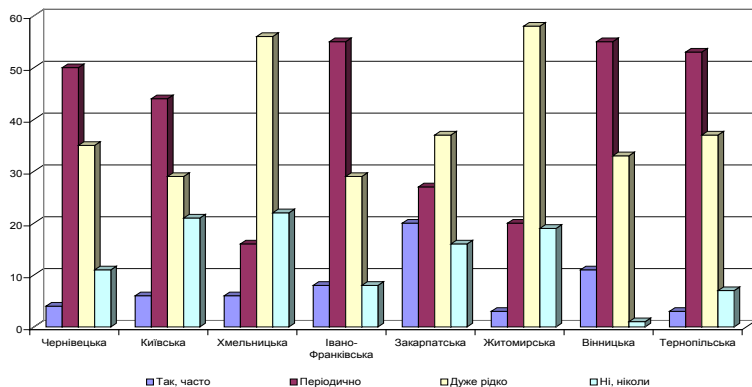

Рис. 2. Відповіді респондентів на питання «Чи стикались Ви з неправомірними або засуджуваними суспільством вчинками стосовно Вас або Вашого оточення?»

благополуччя населення є тою метою, яка повинна насамперед бути досягнута через реалізацію стратегії мінімізації девіантної соціалізації економіки регіональних суспільних систем в Україні.

Як ми уже зазначали вище, результати статистичного аналізу показників девіантної соціалізації підтверджуються даними проведеного нами соціологічного дослідження. Зокрема, відповідаючи на питання анкети про те, наскільки у нашому суспільстві поширені неправомірні або засуджувані суспільством вчинки у всіх досліджуваних нами регіонах 52-65% респондентів назвали поширеними у нашому суспільстві, причому найвищі показники таких відповідей були у Житомирській та Хмельницькій областях. Найвищі показники відповідей «дуже поширені» на це питання були у Вінницькій, Тернопільській та Чернівецькій областях і становили відповідно 39-43%.

Власний досвід стикання з неправомірними або засуджуваними суспільством вчинками інших осіб стосовно себе або свого оточення є у респондентів усіх досліджуваних регіонів (рис. 2).

Так, найбільш часто стикаються з неправомірними або засуджуваними суспільством вчинками стосовно себе або свого оточення респонденти у Закарпатській області (20%), а найрідше – у Житомирській і Тернопільській (3%). Періодично стикаються з такими вчинками найбільше респондентів у Івано-Франківській, Вінницькій і Тернопільській (53-55%), а

найменше – у Хмельницькій (16%). Водночас, дуже рідко зустрічають неправомірні вчинки стосовно себе і своїх близьких 58% у Житомирській і 56% у Хмельницькій і тільки 1% опитаних у Вінницькій області ніколи не стикалися з вищезазначеними явищами.

Висновки. Підсумовуючи, наголосимо на необхідності вдосконалення методики оцінювання рівня девіантної соціалізації економіки конкретного регіону, базовим елементом якої може виступати індексний метод. Використання індексного методу дозволило визначити індекси показників девіантної соціалізації регіонів України та розрахувати її сумарний індекс. На цій основі окреслено інтенсивність поширення різних форм девіантної соціалізації в регіонах України та визначено рівень залежності між регіональним розподілом сумарного індексу та індексами окремих показників девіантної соціалізації. Зокрема, ядрами генералізації поширення девіантних проявів соціалізації в Україні визначено Луганську, Миколаївську області та м. Київ. Найбільш суттєві взаємозв'язки у регіональному розподілі сумарного індексу девіантної соціалізації економіки притаманні із злочинами у сфері обігу наркотичних речовин, кількістю ВІЛ-інфікованих та кількістю розлучень. Перспективним напрямом досліджень щодо інтегральної оцінки девіантної соціалізації економіки регіону є використання методу умовно-наслідкового розкладу подій [10], який дозволяє оптимізувати процедуру визначення взаємозалежностей між чинниками, що визначають інтенсивність девіантної соціалізації в регіоні. Даний метод дозволяє на основі встановленого типу залежності між подіями (явищами) встановити тип зв'язку між їх ознаками (кількісними та якісними характеристиками), що є важливим для прогнозування інтенсивності перебігу процесів девіантної соціалізації в регіоні.

Список використаних джерел

1. Дєєва Н.М. Потенціал соціалізації і його регулювання в економіці: теорія, методологія, перспективи : [монографія] / Н.М. Дєєва. – Дніпропетровськ : АРТ-ПРЕС, 2006. – 444 с.
2. Жилєнкова, М.М. Система показників оцінки соціально-економічного розвитку регіонів України / М.М. Жилєнкова // Статистика України. – 2005. – № 4. – С. 51-53.
3. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки і сучасний стан / [Е.М. Лібанова, Н.С. Власенко, О.С. Власюк та ін.]. – К., 2002. – 110 с.
4. Левчук Н.М. Асоціальні явища в Україні у демографічному вимірі : монографія / відпов. ред. В.С. Стешенко. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2011. – 492 с.

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. – Режим доступу : <http://mvs.gov.ua/mvs>.
7. Зибарева О.В. Девіантна соціалізація в Україні в рейтингових оцінках / О.В. Зибарева // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2012. – Вип. IV(48). – Економічні науки. – 408 с. – С. 35-41.
8. Зибарева О.В. Економічна злочинність як деструктивний фактор розвитку регіональних суспільних систем / О.В. Зибарева // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2013. – Вип. II (50). – Економічні науки. – 392 с. – С. 47-53.
9. Зибарева О.В. Поширення соціальних хвороб як наслідок акультурації українського суспільства / О.В. Зибарева // Ефективна економіка. – 2013. – № 9. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2307>.
10. Дронт В.С. Метод умовно-наслідкового розкладу встановлення взаємозалежності між соціально-економічними подіями / В.С. Дронт // Актуальні проблеми економіки: науковий економічний журнал. – 2012. – № 3. – С. 305-311.

Зибарева О.В. Интегральная оценка девиантной социализации экономики региона.

Проанализирована методика оценки уровня девиантной социализации экономики региона. Определен суммарный индекс и проведен картографический анализ девиантной социализации регионов Украины. Представлены результаты социологического опроса в регионах Украины по проблемам девиантной социализации.

Ключевые слова: регион, социализация, девиантная социализация, индекс девиантной социализации.

Zybareva O.V. Integral assessment of deviant socialization of the economy of the region.

The method of estimating of the level of deviant socialization of the economy of the region is analyzed. The total index of deviant socialization is determined and map analysis of deviant socialization of regions of Ukraine is done. The results of the survey concerning deviant socialization in the regions of Ukraine are presented.

Key words: region, socialization, deviant socialization, index of deviant socialization.